

Baricz Lajos

A templom egere

Verses mese

Amiről most írni fogok,
kérek, jól bevessed —
gondolom, az egernyelvet
te is jól beszéled.

Valamikor én sem tudtam,
na, de megtanultam;
nem könyvtárba mentem ezért —
egérlyukba bújtam.

Egérlyukban egerek közt
addig „egerésztem”,
amíg végül rádöbbsentem:
a nyelvüket értem.

Így aztán az egérélet
megérintett engem,
azért van, hogy azóta is
a sorsukat zengem.

Hallottam már nagyon sokszor
— a szívem fájt bele —:
„ez meg ez olyan szegény, mint
a templom egere.”

Nos, erről szól történetem,
a célom csak ennyi,
nincsen benne gúny vagy célzás,
élcélődés semmi.

Bemutatom egeremet,
ne vess te is rajta.
Nem ijed meg az élettől,
ő nem olyan fajta.

Szeretném, ha őkelmével
te is útra kelnél,
és ameddig őt követed,
jó kedvet is lelnél.

Egy szorgalmas kicsi egér,
bár gondolt a télre,
februárban már azt hitte,
nem ússza meg élve.

Elfogyott a tápláléka,
amit összehordott,
gondolt egyet, nagyot, bátrát,
és kereket oldott.

Otthagyta az üres fészket,
tovább már nem várhat,
hát hogyha a szomszédoknál
valamit találhat...

Mi ellenség a világon!
Kutya, ember, macska...
És mindenhol egérfogó,
ragasztó meg csapda.

Ezért jobb az Úrban bízni,
Vele szövetkezve
átéli a telet, így nem
éri el a veszte.

El is indult reménykedve,
be az Úr házába —
hideg hónap, zord február,
fázik füle, lába.

Csend van itt bent, Isten alszik,
vagy csak hallgat mélyen,
nyugodt lehet a kis egér,
féljen vagy ne féljen?

Egy az Isten, egy az egér,
összeférnek békén,
csak hogy semmi rágnivaló
a szószék környékén.

„Szegény Isten, háza üres,
mindenét felélte,
hogy éhen ne haljon, biztos
visszaszállt az égbe...” —

elmélkedik a kis egér,
közben szimatolgat,
hátha mégis talál ezt-azt,
amit megkóstolhat.

Néhány dermedt légy a földön —
„Ó, ez égi manna!”
Mégis jó hozzá az Isten;
éppen neki adja.

De egyebet sehol sem lel,
továbbindul máris.
Ez igazi magyar falu;
van több Isten-ház is.

Be is oson egy másikba,
itt is nagy a béke,
az ilyen kis jöttmenteknek
csendes menedéke.

Körbeszalad, számba veszi,
gazdag-e az Isten,
van-e miből egy egéren
egy kicsit segítsen.

Hej, mekkora meglepetés:
örül szeme-szája,
a kurátor padtámláján
kész Kánaán várja.

Egy koszorú terméshapról,
színe-java búza,
hozzá is fog, hogy szájában
jó apróra zúzza.

„Ezt szeretem, ez az Isten
gazdagabbnak látszik
— hárman vannak, nemhiába! —
mint tegnap a másik...”

Fogy a kalász, fogy a búza,
egyre gyűl az őrlét.
Elvégezte már munkáját,
most picit ledőlhet...!

El is alszik tele hassal,
csodaszép az álma:
mintha fenn a mennyországban
angyalok közt járna.

Az angyalok énekelnek...
egy macska is nyávog.
Miért vannak az életben
ily felemás álmok...?

Eltelt egy nap, lehet kettő,
míg álmát aludta,
talán soha életében
nem volt ilyen nyugta.

Senki nem járt a templomban,
hála a nagy égnek;
csak vasárnap gyűlnek egybe
a puritán népek.

„A kurátort megtiszteltem,
de még nem a papját,
bár egy kissé összerágom
a Bocskai-sapkát...”

S amit gondolt, meg is teszi:
szépen összerágja,
közben kis egérszívével
a Fönnvalót áldja:

„Köszönöm, hogy szeretsz engem,
táplálékot adtál,
arra kérlek, amíg élek,
minden napra adjál!

Áldott legyen a te neved,
többet nem is kérek;
elhagyom most e házadat
s egy másikba térek...”

És elindult bizalommal —
ki az Urat féli,
bárhogy alakul az élet,
semmi baj nem éri.

Kisegér az Úrban bízott,
a templomban lakott,
vizszonásul fel is falta
mindazt, amit kapott.

Kertek alján ment s elérte
a másik templomot.
Új templom — az életébe
szép, új reményt hozott.

Félhomály van belsejében,
csend, béke és meleg...
Félelemtől, izgalomtól? —
a kis szíve remeg.

Körbejár a falak mentén.
Vajon van-e remény?
Sok jó falat kínálkozik
a tartók tetején...

A pad alatt egy kekszdarab.
„Gyermek is jár ide...”
Hálálkodik az Istennek,
s felfalja ízibe.

„Leggazdagabb az Isten itt:
temérdek gyertya, kép...
Hogy ízlelhetném azokat,
vajon hogyan, miképp?

Én Istenem, jó Istenem,
miért adtál vágyat,
ha nem adtál, hogy elérjem,
legalább két szárnyat.”

Így panaszkodott az egér,
jött-ment ide-oda,
s ekkor vette észre csak, hogy
van még egy kis szoba.

Bement gyorsan — mi lehet ott?
Csodálkozott nagyon:
nem látott soha templomot
még ilyen gazdagon.

Gyertya, kép, ostya-sütemény
és számtalan ruha.
Bármibe harapott bele,
finom volt és puha.

Valami a levegőben
nagyon illatozik —
az egyik szekrény legalján
tárolják a csokit.

Ez volt újabb mániája
a falusi papnak...
abból majd a mise után
a gyerekek kapnak.

Illetve csak kaptak volna,
ha egér nem volna.
(Ott már csak a sekrestyésnek
akadt némi dolga.)

Úgy érezte a kisegér,
betelt minden vágya:
idő előtt érkezett az
egér-mennyországba.

Ám valami mégsincs rendjén.
Szólnak a harangok...
Azután meg lépteket hall
és emberi hangot.

A sekrestyés jön elsőnek,
felgyújtja a villanyt,
az asztalkán a megrágott
dobozkára pillant.

„Uram Isten, az ostyákat
az egér megrágta...
Szerencse, hogy öreg papunk
mindezt még nem látta!”

Mérge lassan csillapodik.
Így szól: „Többet ésszel,
mint erővel vagy haraggal,
és semmi sem vész el.”

Tördeli az ostyák szélét:
„Elég ez a papnak...
Áldozáskor a hívek majd
kisebbeket kapnak...”

Jönnek páran, imádkoznak,
Máriát köszöntik;
kérésüket, hálájukat
imádságba öntik.

...Az egérke magához tér.
Ismét csend és béke:
eltávozott minden hívő,
a misének vége.

A nagy csendben a kis egér
a nagy Istent áldja...
Már a másik pillanatban
a gyertyákat rágja.

Rág ott mindent, amit talál,
mindegy, kép vagy szőnyeg...
De mégis az ostyás doboz
csábítgatja főleg.

Az egérke könnyűszerrel
a dobozt kirágja,
jó étvággal lakmározik,
biztatást se várva.

A híveknek lelki étel
lett volna belőle,
de már késő, a kisegér
hasa dagad tőle.

Tele hassal szekrény alá
bújik vissza újra,
áhítattal — maga módján —
imádságát fújja:

„Hálát adok, Uramisten,
amért szeretsz engem,
gondoskodó jószágodat
hálálkodva zengem:

Te vezetted utaimat,
amíg ide jöttem,
minden percben a te szemed
őrködött fölöttem.

Nem tehetek soha semmit
akaratod nélkül,
ami itt van templomodban,
Te adtad azt étkül.

Legyen áldott a Te neved,
ég és föld királya;
templomodban veled lennem,
ez szívem hó vágya.

Közeledben nyugodt vagyok,
egy csöppet se félek,
napok óta házaidban
szent dolgokkal élek.

Ne engeddd, hogy bármi engem
tőled elválasszon,
még akkor se, ha felfedez
a sekrestyés asszony...

Nem tettem én semmi rosszat —
természetem nékem:
összerágok mindent, hogyha
sikerül elérnem.

De hát, Uram, te formáltad
ilyenné az énem —
lehet az, hogy megtagadjam
rágó szenvedélyem?

Jó nekem itt elidőznöm,
a te szent házában...
A hívek csak akkor jönnek,
ha valami baj van.

Kicsi szívem neked dobban,
ameddig csak élek,
ha nem így lesz, büntetésből
legyen nevem féreg..."

A kiséger foházkodik,
majd leáll a szája —
mintha az álom lakatja
nehezedne rája.

Aztán mégis... beleremeg...
a sekrestyést látja,
aki egy kis nyírfabottal
farkincáján vágja.

Megijed a kicsi egér,
máris vesztét érzi,
egérutat kutat-keres
a veszélyt túlélni.

Giling-galang, szól a harang
a templom tornyában,
megcsikordul, egyet fordul
a nagy kulcs a zárban.

Kitárul a templomajtó,
jön a templomszolga,
rendezget a sekrestyében —
teszi, ami dolga.

Előveszi a nagy kelyhet,
épp kiürült tegnap;
megtölténé azt ostyákkal,
de a fejéhez kap:

üres doboz, rágott papír,
sehol semmi ostya,
ám helyette sok fekete...
mintha mákszem volna.

„Terítettét, itt egér járt,
mindent összerágott!
Egerekkel mért raktad meg,
Isten, e világot?

Na, de mindegy, agyoncsapom,
mindjárt megtalálom,
mérget hozok vagy egy macskát —
itt többet ne rágjon.”

Egy nagy bottal csapkodni kezd,
szekrény alá béles.
Menekül a kicsi egér,
a helyzete kényes.

Kiszalad a szekrény alól,
vissza a templomba;
Isten jó az övéihez,
reá is van gondja.

Meglapul a padok között,
itt védelmet érez.
Visszagondol életére,
és számadást végez:

„Uram, köszönöm jószágod,
jó volt a házában:
táplálékot, biztonságot,
fekhelyet is kaptam.

Elhagyom most lakásodat,
de Te maradj velem,
hadd találjak egérutat,
én édes Istenem.”

Míg az egér imádkozott,
a sekrestyés bejött,
elfáradt a hajszolástól,
és nagyokat nyögött.

Kinyitotta az ajtókat, —
„Rögtön jön a »vénpap«,
s azt szereti, hogyha mindig
mindent a helyén kap.”

A kiséger falhoz lapul,
hogy ne legyen útban.
Hívek jönnek áhítattal...
Ő meg huss! kisurran.

Elindul a templom mellett,
szabad a kis pára —
de tudja, a szabadságnak
nagy lehet az ára.

Hová menjen, mihez kezdjen?
Ezer veszély várja,
oly egyedül érzi magát,
mint egy szegény árva.

Kutya ugat a szomszédban,
egy kandúr meg nyávog,

sas köröz a levegőben...
Na, de ott egy árok.

Odaszalad a kis egér,
nincs már mitől féljen. —
Így élte ő az életét
még nem is oly régen.

Szalad, szalad az árokban,
rejtekhelyet kémlel;
e világ az ő világa,
versenyt fut a széllel.

Hogyha egér, legyen szabad,
ne templomba járjon,
gazdag pap a szegénységről
neki ne dumáljon.

Megy az egér, fut az egér,
a szívében béke.

Fuss el te is az egérrel...
A mesének vége.

(2008. március–szeptember)

Abonyi Mária illusztrációja

Mészely Adél

Miért nem védte a harmatfű a róka nyugalmát?

A róka a Szent Anna-tó partján szárítgatta rozsdavörös bundáját. Fáradtságánál és éhségénél csak a bosszúsága volt hatalmasabb. Nem elég, hogy elszalasztotta a legkövérebb vadkacsát, még a szúnyogok is idegesítették véget nem érő muzsikájukkal. Éppen arra vezetett a hazafelé tartó Sün Soma útja. Szegénynek még arra sem volt ideje, hogy összegömbölyödjék, olyan hirtelen ripakodott rá a dühös róka:

— Gyere csak ide, te tüskés gombóc! Eszedbe ne jusson tüskéid mögé bújni, mert úgyis a tóba hengergetlek.

A sün rémülten pislogott hol a rókára, hol a tóra. Itt nincs menekvés, gondolta, s ezért könnyörgőre fogta a hangját:

— Kegyelmezz nekem róka, kívánhatsz tőlem bármit...

A róka vakargatni kezdte a fejét, s gondolataiban megjelent az elszalasztott kövér vadkacsa, s már nem is kívánta ezt a tüskés gombócot. Kellemetlen szúnyogmuzsika hasított újra a fülébe. Idegesen legyezett lompos farkával, majd megszólalt:

— Hallottam, hogy te tudod, hol rejtőzik az a szúnyogpusztító növény. Megkegyelmeznék az életednek, ha hoznál belőle.

— Jaj, kerek levelű harmatfűvet? — hebegte félénken a sün. — De az nagyon ritka növény!

— Az engem nem érdekel! Menj és keríts a föld fenekéről is!

— Mackó azt mondta, hogy az védett növény... — próbálkozott újra a sün, de a róka a szavába vágott:

— Nem kérdeztelek, te vakarcs! Reggelre itt légy azzal a csodanövénnyel, mert különben felfalak, hisz téged egyetlen törvény se véd — tette még hozzá lenéző vakkantással.

Erre már mukkanni sem mert Sün Soma, apró lábaival a mohos felé szaporázott. A süppedő mohában áfonya bokrok között haladt. A sűrű növényzetet áttörve végre ráakadt a rovaremészítő növénykére. Kerekded levélkéin vörösen csillogtak a ragacsos mirigyszőrök, melyekkel csapdába csalogatja a kisebb rovarokat.

— Ne haragudj harmatfű, tudom, hogy ez a te otthonod, de el kell vigyelek a rókához, nincs más választásom — mentegetőzött a sün.

Óvatosan ásta ki az éppen virágzó növényt, s igyekezett, hogy időben jelentkezessen a rókánál.